

5.7.1. a Hudební výchova pro I. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Časové, organizační a obsahové vymezení

Vyučovací předmět hudební výchova podporuje a vytváří u žáků kladný vztah k hudbě, vede je k chápání hudby jako vyjadřovacího prostředku. Rozvíjí jejich hudební schopnosti a schopnost hudbu emocionálně prožít. Hudební činnosti podporují sluchové, rytmické, pěvecké, intonační, instrumentální, hudebně tvořivé, poslechové a pohybové dovednosti.

Hudební výchova je vyučována v 1. – 5. ročníku jako povinný předmět s časovou dotací 1 hodina za týden.

Na I. stupni je výuka realizována v kmenových třídách. Formy realizace: vyučovací hodina, projekty, návštěvy koncertů, školní akademie.

Vzdělávací obsah předmětu hudební výchova je rozdělen na čtyři hudební činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující:

1. Vokální činnosti (rozvíjení a uplatňování správných pěveckých návyků)
2. Instrumentální činnosti (využití hry na hudební nástroje při hudební reprodukci a vlastní improvizaci)
3. Hudebně pohybové činnosti (vyjádření hudby pohybem)
4. Poslechové činnosti (vnímání a poznávání hudby, její analýza a interpretace)

Provázanost s ostatními předměty

Zpěv by se měl stát pro děti přirozenou potřebou pro vyjádření pohody a radosti, a to i v jiných předmětech, proto se výuku hudební výchovy snažíme vést tak, aby se stala pro žáky příjemnou a oblíbenou. K dobrému rozvíjení pěveckých dovedností žáků velmi dobře napomáhá každodenní zpěv zařazovaný v průběhu vyučování jako doplněk učiva nebo jako příjemná relaxační chvilka.

Klíčové kompetence, výchovné a vzdělávací strategie v hudební výchově, I. stupeň

Klíčová kompetence žáka	Činnost učitele
kompetence k učení	
uplatňuje správné pěvecké návyky	dbá na operování s obecně užívanými termíny, znaky a symboly (noty, délka not, houslový klíč, pomlky...)

	vyhledávání informací, jejich propojování a využití (hra na otázku a odpověď, dechové hudební nástroje)
rozvíjí svůj hudební sluch a rytmické citění	vede žáky k poznávání smyslu a cíle učení, motivuje je k vytváření pozitivního vztahu k učení, posouzení vlastního pokroku (zpěv, dvojhlasý zpěv)
kompetence k řešení problémů	
improvizuje při rytmickém doprovodu písní, říkadel	prostřednictvím improvizace nabízí žákům samostatné řešení problémů, jejich ověřování (kresba notové osnovy, hledání klesající a stoupající melodie, řešení hádanky, analýza zvuků a tónů hudebních nástrojů, ...)
kompetence komunikativní	
dokáže vyjádřit své dojmy ze zpěvu písní a poslechu skladeb	dává žákům prostor k formulování a vyjadřování vlastních myšlenek a názorů (reakce na poslech, hraní různých tónů, stupnic, ...)
kompetence sociální a personální	
spolupracuje ve skupině (vícehlasý zpěv)	pomáhá žákům vytvářet si pozitivní představy o sobě, podporuje jejich sebedůvěru, samostatný rozvoj (rytmické doprovody k písním) zařazuje činnosti vyžadující účinnou spolupráci v týmu (vícehlasý zpěv)
kompetence občanské	
rozvíjí svůj zájem o hudbu poslechem lidových písní i vážné hudby	výběrem vhodných poslechových skladeb buduje respekt k našim tradicím, kulturnímu a historickému dědictví a rozvíjí pozitivní postoj k uměleckým dílům
kompetence pracovní	
improvizuje a rozvíjí svůj smysl pro rytmus a hudební citění; používá Orffovy nástroje	podporuje sebedůvěru a osobní rozvoj žáků
kompetence digitální	
používá online zdroje k vyhledávání informací	představuje žákům online zdroje k vyhledávání informací
účastní se cvičení, her a kvízů na interaktivních platformách	používá interaktivní aktivity a kvízy k opakování látky a sledování pokroku žáků; zapojuje hry pro motivaci žáků
v rámci nácviku např. Boomwhackers využívá metodické ukázky	podporuje žáky v samostatném pohledu na hudební aktivity; učí se nácviku dle metodické ukázky
dodržuje pravidla chování při interakci v digitálním prostředí	vede žáky k dodržování pravidel chování při interakci v digitálním prostředí

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

roč.	tematický okruh	dílčí očekávaný výstup	učivo	PT
1. - 3.	Vokální činnosti	zpívá na základě svých dispozic s využitím správných pěveckých návyků	rozvoj hlavového tónu, správné dýchání a správná výslovnost, rozšíření hlasového rozsahu	
1. - 3.	Vokální činnosti	orientuje se v jednoduchém zápisu skladby	notová osnova, houslový klíč, 2/4 a 3/4 takt, nota čtvrtová, osminová, půlová, celá, pomlky	
1. - 3.	Instrumentální činnosti	využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	hra nejjednodušších doprovodů na Orffovy nástroje	osob 5, 9
1. - 3.	Hudebně pohybové činnosti	rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem	hudební hry	osob 5, 8, 9
1. - 3.	Hudebně pohybové činnosti	reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje tempo, dynamiku	pohybový doprovod znějící hudby, taktování	osob 5, 9
1. - 3.	Poslechové činnosti	rozlišuje jednotlivé kvality tónu, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	výrazové prostředky v hudbě, zvuk, tón, melodie, hudební kontrasty	
1. - 3.	Poslechové činnosti	rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje; odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální; chápe roli posluchače	hudební styly a žánry, hudba vážná, lidová, umělá, hudební nástroje	
1. - 3.	Vokální činnosti	orientuje se v jednoduchém zápisu skladby	notová osnova, houslový klíč, 2/4 a 3/4 takt, nota čtvrtová, osminová, půlová, celá, pomlky	
3.	Poslechové činnosti	seznámí se s životem a dílem vybraných hudebních skladatelů	hudební skladatelé	
4. - 5.	Vokální činnosti	zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhase v durových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti; seznámí se s písněmi některých národů	pěvecké dovednosti - dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišný zpěv, hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu, hudební rytmus - realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu, dvojhlas a vícehlas - prodleva, kánon,	osob 2 multi 2

			lidový dvojhlas apod., intonace, vokální improvizace; jednoduché písňe jiných zemí	
4. - 5.	Vokální činnosti	orientuje se v zápisu jednoduché písňe či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje	orientace v notovém (grafickém) záznamu, jednoduché melodie, její reprodukce	
4. - 5.	Instrumentální činnosti	využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písni	reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladeb pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod.; jednoduché doprovody k písňím jiných kultur	osob 2 multi 4
4. - 5.	Instrumentální činnosti	vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché hudební improvizace	rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace – s využitím tónového materiálu písňe, hudební doprovod, hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď), jednodílná písňová forma (a - b)	osob 5
4. - 5.	Hudebně pohybové činnosti	ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	taktování, pohybový doprovod znějící hudby - dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance naše i jiných kultur, pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby - pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků, orientace v prostoru -	osob 5 multi 1

			pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci a pohybových hrách	
4. - 5.	Poslechové činnosti	rozpozná hudební formu jednoduché písně a skladby	hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj, hudební styly a žánry - hudba taneční, pochodová, populární, ukolébavka apod.	
4. - 5.	Poslechové činnosti	rozpozná v proudu znějící hudby některé z určitých hudebních výrazových prostředků , upozorní na metrrytmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny	kvality tónů - délka, síla, barva, výška, vztahy mezi tóny - souzvuk, akord, hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem - rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu	osob 1

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu; minimální doporučená úroveň

roč.	tematický okruh	dílčí očekávaný výstup žák	učivo	PT
1. - 3.	Vokální a instrumentální činnosti	zpívá na základě svých dispozic s využitím správných pěveckých návyků jednoduché písně	správné dýchání a správná výslovnost, rytmizace říkadel, zpěv lidových a umělých písní	
1. - 3.	Vokální a instrumentální činnosti	rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	hudební hry	osob 5, 8, 9
1. - 3.	Hudebně pohybové činnosti	reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjádří tempo, dynamiku	pohybový doprovod znějící hudby, taktování	osob 5, 9
1. - 3.	Poslechové činnosti	rozlišuje sílu zvuku	síla, délka tónu	
1. - 3.	Poslechové činnosti	soustředí se na poslech jednoduché krátké skladby	skladby určené dětem	
4. - 5.	Vokální a instrumentální činnosti	zpívá na základě svých dispozic v přiměřeném rozsahu, při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti; seznámí se s písněmi některých národů	pěvecké dovednosti - dýchání, výslovnost, hlasová hygiena, rozšiřování - jednoduché písně jiných zemí	osob 2 multi 2, 3
4. - 5.	Vokální činnosti	orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje	orientace v notovém (grafickém) záznamu, jednoduché melodie, její reprodukce	
4. - 5.	Vokální a instrumentální činnosti	využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	hra nejjednodušších doprovodů na Orffovy nástroje	osob 5, 9
4. - 5.	Vokální a instrumentální činnosti	odliší tóny podle výšky, síly a barvy	kvality tónů - výška, síla a barva	
4. - 5.	Hudebně pohybové činnosti	ztvární hudbu pohybem na základě individuálních schopností a dovedností	pohybový doprovod znějící hudby - dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance naše i jiných kultur, pohybové vyjádření hudby	osob 5 multi 1, 4
4. - 5.	Poslechové činnosti	seznámí se s životem a dílem vybraných hudebních skladatelů	hudební skladatelé	
4. - 5.	Poslechové činnosti	soustředí se na poslech skladeb, chápe roli posluchače	slavné melodie a skladby	

